

Грузин Валерія Анатоліївна,
лаборант кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ЗАПОБІГАННЯ
ЗЛОЧИНІВ НЕПОВНОЛІТНИМИ ПОВ'ЯЗАНИХ З
ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ НА ПРИКЛАДІ
НІМЕЦЬКОЇ СИСТЕМИ УНИКНЕННЯ
ПРАВОПОРУШЕНЬ**

За статистикою саме злочини у сфері незаконного обігу наркотиків за останній період займають найвищі місця у рейтингу серед всіх видів на ряду з злочинами проти власності та шахрайством. Існує думка, що наркотичні засоби вживають неповнолітні особи, що зростає у проблемних сім'ях з алкогольною чи наркотичною залежністю. Але ризик мають і діти з заможних родин. Таку тенденцією серед підлітків спричиняє вседозволеність, вільний час або ж компанія, що спонукає особу до негативних, протиправних вчинків. Причиною є також низький рівень обізнаності правовим приписам та нормам.

Проаналізувавши законодавство України, звернувшись до Кримінального кодексу, а саме до статті 10 де вказано, що особи підлягають кримінальній відповідальності яким до вчинення злочину виповнилося 16 років. Якщо суд установить, що виправлення особи, яка у віці до 18 років вчинила злочин без значної суспільної небезпеки, можливе без використання кримінальної відповідальності, він може застосувати до неї примусові засоби виховного характеру, що не є кримінальним покаранням: а) передача винного під нагляд батьків чи осіб, які їх заступають; б) передача винного під нагляд громадських організацій чи трудового колективу за їхньою згодою, а

також окремих громадян за їхньою згодою; в) направлення винного у спеціальний навчально-виховний чи лікувально-виховний заклад для дітей та підлітків. Слід зазначити, що згідно з чинним законодавством, а саме статті 40 Кримінального кодексу України, вчинення злочину неповнолітнім є обставиною, що пом'якшує відповідальність.

Так, відповідно до Наказу Міністерства внутрішніх справ від 19.12.2017 № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України», основними завданнями і повноваженнями підрозділами ювенальної превенції є в тому числі і профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення, а саме: ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; притягнення до адміністративної відповідальності дітей віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративні правопорушення, а також батьків або осіб, що їх замінюють, які не виконують передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей; проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дітьми та їх батьками, законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які сприяли вчиненню адміністративного чи кримінального правопорушення дитиною; вжиття заходів індивідуальної профілактики з дітьми, схильними до вчинення правопорушень.

Яке ж покарання чекає неповнолітніх за вживання, придбання наркотичних засобів визначено в адміністративному законодавстві? Законодавством передбачені конкретні випадки коли юридична

відповідальність неповнолітніх починається з 16 років, а адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного порушення 16-річного віку. До осіб віком 16-18 років, які вчинили адміністративне правопорушення, застосовуються заходи впливу: 1) зобов'язання публічно попросити вибачення в потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам чи педагогічного, трудового колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Таким чином, законодавство України визначає, що у випадку вчинення особами віком 16-18 років правопорушень, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальній підставі, тобто незаконне вироблення, придбання, зберігання, перевезення наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збути в невеликих розмірах.

Тож постає питання боротьби з даним негативним явищем як таким. Дослідивши досвід європейських країн, звернемо увагу на проект, що запроваджений в Німеччині під назвою «Південна дорога» здійснюється в дитячих та молодіжних клубах, головною метою якого є тренування життєвих навичок, адже як ми знаємо подолання наркоманії неможливе без з'ясування причин цих негативних явищ. Уроки та лекції для неповнолітніх проходять під егідою дослідження питань насилля психологічного та фізичного, загроза наркоманії та наркотикам, здоровому способу життя. У проекті також передбачено задіяння співробітників поліції, котрі розробляють програми для неповнолітніх у вказаній сфері та проведення тренінгів та практичних занять.

Антинаркотична політика Німеччини носить комплексний характер, охоплює профілактику, консультацію та лікування, зниження шкоди і скорочення пропозиції. Профілактичні заходи зорієнтовані, в основному, на шкільне середовище та

здебільшого представлені соціальними проектами такими як: "Космонавт", "Звільни свою свідомість" та "Більш безпечне вживання". Серед найдієвіших проектів, що спрямовані на попередження наркоманії є інтернет-консультації. Вивчення основних напрямів діяльності даної країни та визначити найдієвіші методи, що можуть дати змогу розробити власну ефективну модель запобігання та протидії наркоманії в Україні. Дана стратегія має позицію, що схильність вчиняти правопорушення дитиною має тимчасовий та нестійкий прояв, а заходи жорстоко виправлення можуть вкрай негативно вплинути на розвиток, світогляд та становлення особистості. Саме такий підхід має на меті не лише покарати правопорушника, а встановити та усунути причини вчинення правопорушення як такого.

Дослідивши діяльність ряду міжнародних організацій, котрі забезпечують боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин можна визначити, що основу якої становить створена в складі Економічної і Соціальної ради ООН Комісії з наркотичних засобів, також важливим є діяльність Інтерполу та Європолу, що також значну увагу приділяють проблемам боротьби з незаконним обігом наркотиків. Важливим є створення і впровадження міжнародних програм в сфері боротьби і протидії незаконному обігу наркотиків і на теренах України.

Таким чином, можна дійти висновку, що зниження рівня наркотичної залежності неповнолітніх можливе через попередження вчинення правопорушень виховання і навчання неповнолітніх, які вчинили правопорушення, а також робота з повнолітніми або мають певні проблеми в житті. Звісно в Україні діють виховні заходи на базі шкіл, що включені до позакласних годин. Але виникає питання чи достатньо таких заходів для подолання даного негативного явища. Як показує практика – не достатньо.

Література:

1. Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» ред. від 13.02.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР) ст.62 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80>

2. Наказ «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» від 19.12.2017 № 1044 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

Дембицька Тетяна Павлівна,

курсант 3 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Миронюк Станіслава Анатоліївна
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

В умовах реформування системи МВС України та створення Національної поліції України доволі актуальною та дискусійною є проблематика володіння поліцейськими прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях, що цікавить науковців та практичних працівників поліції. Через нинішню ситуацію в державі, що характеризується загостренням